

Elektronizace zdravotnictví z pohledu České lékařské komory

MUDr. Michal Sojka

Kdo jsem?

- FVL UK (promoce 1989)
- Internista (Kolín, NMSKB, FN Motol)
- Od r. 1995 člen předsednictva LOK
- 1998 farmaceutická firma Lilly
- Od r. 1998 šéfredaktor Tempus medicorum
- 2005-2006 MZ, tajemník ministra
- 2006 ředitel SÚKL
- Od 2006 ředitel komunikace a tiskový mluvčí ČLK
- Od 2005 člen správní rady VZP, komise pro IT
- Od 2013 soukromé ambulantní ZZ (lékařský ředitel)
- Nadšenec pro počítače (Atari ... Apple). Tvorba webů, FB profilů...

ČLK a e-health

- Komora není nepřítelem elektronizace.
- Je proti elektronizaci pro elektronizaci.
- Požadavky a připomínky filosoficko-etické a provozně-technické. Někdy se kombinují.
- Elektronizace musí přinášet něco navíc - čas, peníze a/nebo informace.
- Nesmí být v rozporu s lékařskou etikou.
- Pacienti, lékaři (ZZ) a stát. Win-win-win. V současnosti neplatí.
- Elektronizace musí odpovídat systému zdravotnictví. Jiná v NZS, jiná v systému pojišťoven a tisíců soukromých ZZ.
- Elektronizace není všelék, není rozhodující problém.

Babička versus frikulín

- E-health stejně jako celá koncepce zdravotnictví musí začínat od potřeb babičky v podhorské vesnici a končit u zdravého frikulína z Prahy (free, cool, in).
- Poslední roky obráceně. Ministři z fakultních nemocnic. Vzdělávání, centra atd. Často se pomíjí terén. Zdraví experti z velkých měst...
- Babička - praktický lékař, specialista, okresní špitál. FN?
- E-health - dobro zjevené IT odborníky, konzultované jen s nadšenci pro počítače z lékařské obce. Nezájem o slabé články (praktici, specialisté bez zázemí IT oddělení). Kritici považováni za tmáře a zpátečníky.
- Dosavadní cesta je zkratkou k pohřbení e-healthu.

(Ne)Povinnost

- Filosofický a etický problém.
- Má být pacient nucen účastnit se v takovém systému? Nesmí lékař udělat výjimku v zájmu pacienta, dokonce pod hrozbou sankce? Podle mého přesvědčení jsou odpovědi jasné. Ne a Ano.
- Lékařské povolání je svobodné povolání, kdy lékaři je dána určitá svoboda rozhodování v zájmu pacienta. Vrcholná teze, kterou hájí ČLK.
- Důvěra v léčbu a zájem pacienta je vyšší hodnotou než účast v e-health. Civilizované státy versus diktatura státu. Nepovinnost e-receptů v Německu a jinde.
- Ochrana minorit. Kvalita státu se pozná podle toho, jak je chrání a respektuje. Nedožívám mě sebechvála MZ a SÚKL kolik e-receptů a SMS se vydalo. Nic to neříká o kvalitě.

(Ne)Povinnost

- Konkrétní případ. Časté u e-receptů u psychiatrických pacientů. Nechtějí být vedeni v žádném centrálním systému. Stigmatizace. Paranoia. Odesílá se i číslo diagnózy. Radši se nebudou léčit!!! V nepovinném systému lékař napíše klasicky, u nás mu hrozí až 2 miliony pokuta (nyní výjimka).
- Pacient obecně má mít právo odmítnout e-recept a evidenci na úložišti. A lékař musí mít svobodu toto rozhodnutí respektovat. Neexistence zápisu v lékovém listu je riziko pro pacienta, nikoho jiného tím neohrožuje.
- Návrat k analogu... Úniky dat...
- Paralela: dobrovolná protialkoholní léčba - odevzdání řidičáku - neléčení se nebo se lékař prostě nezeptá.
- V Německu v nepovinném systému 95 % e-receptů. V čem je problém? Dokonce recept na bílý papír...

Arzt für Allgemeinmedizin
Dr. Heribert Ecker

19.09.17

Lovenox 40mg
 SPRAMP OPI (10)

Dr. Heribert Ecker
 Arzt für Allgemeinmedizin
 Arbeitsmedizin
 Karl-Mauracher-Weg 38
 A-6263 Fügen

02.03.17

Karl-Mauracher-Weg 38, 6263 Fügen

Apotheke St. Pankraz in Fügen

Mag. P. Gehwolf e.U.

Karl-Mauracher-Weg 36

6263 Fügen

Tel: 05288/ 6700 Fax: 05288/6700-12

UID: ATU 32157705

OFFICE@PANKRAZ-APOTHEKE.AT

KASSABON

1274896   02.03.2017   12:29
 Sie wurden beraten von: 08   Kassa: 3
 Mag. pharm. Clemens Gehwolf

LOVENOX SPRAMP 40MG 10ST   A   69,20

Rechnungsbetrag EUR: 69,20

Umsatzsteuer:

A=10% in   69,20   6,29

Bezahlt (Bar) EUR: 75,49

St. Pankraz Apotheke
 Mag. pharm. Gehwolf

Schon, dass Sie bei uns waren.

Es hat uns Freude gemacht Sie zu beraten und zu bedienen.

2. MRZ. 2017

Vielen Dank für Ihren Besuch
 A-6263 FÜGEN Tel. 05288/6700

(Ne)Povinnost

- Objednávání přes web. Povinnost?
- Objednávání u lékaře samozřejmě ano, ale musí být na lékaři jakou formou. Jinak několik (?) lidí zemře zbytečně.
- Možné u odběrů v laboratořích či u odborností, které mají prakticky stejná vyšetření a nehrozí akutní stavy (alergologie, imunologie...)
- Pacienti často neumí pracovat ani se záznamníkem. Nerozpoznají závažnost stavu. Méně dramatická situace může být více nebezpečná. Život ohrožující naopak z pohledu pacienta nemusí vypadat hrozivě (angiologie, kardiologie...).
- Kontakt se zdravotníkem je nezastupitelný!!!! Telefon. Sestra, v případě nejasnosti předá lékaře.
- Zdravotníci a lékaři jsou kritizováni za nedostatek komunikace. Stěna z monitorů a webů.
- Paralela se sociálními sítěmi. Miliony lajků a virtuálních přátel, přitom faktická osamělost a nedostatek přímé komunikace.

(Ne)Povinnost

- Provozně technický problém. Dostupnost péče.
- Praktici průměrný věk 54 let, pediatři 56 let - každoročně stoupá. Nejvíce receptů. Ambulantní specialisté také stárnou.
- Ve starším věku možná schopni používat počítač pro zábavu, ale ne na denodenní profesní bázi. Navíc tak složitě (certifikáty atd.).
- Skončí a není za ně náhrada. Vylidňování venkova, zhoršování nálady, volby?
- Neúcta k těmto lékařům...
- V Belgii se nyní zavádí e-recept. Nad 62 let automaticky výjimka. Proč u nás takový tlak? Stojí to za to?
- Návrh ČLK - Analogová praxe. Aspoň...

Výhody e-receptů

- E-recepty jako myšlenka jsou skvělé. Koncový stav. Fakt chtěli otcové zakladatelé tohle?
- SMS, mail. Pro cestovatele. Pro pacienty specializovaných center (např. po transplantaci ledvin). Super. Není to málo?
- Lékový list, kontraindikace. Super. Super. Super. Konečně něco pro lékaře. Aha, neexistuje!!! Proč povinnost? Právě proto?
- Lékový list je cenná informace o vydaných lécích (mají pojišťovny, i když nikoliv on-line), ale neříká, co pacient skutečně bere. Úspora financí.
- Kontraindikace. Skvělý pomocník nebo bič na lékaře? Příbalový leták se všemi vedlejšími účinky a kontraindikacemi? Charakter doporučení a varování pro lékaře? Ale! Nemůže být forenzní přítěží???

Lékový list

- Skvělá věc. Není a bude? Nebo ne?
- Legislativní proces. Ochrana osobních údajů.
- Nejenom nepovinnost, ale i aktuální souhlas s nahlížením do listu. Bez toho jde o zločin. Jinde nemožné.
- Kdokoliv se může podívat? Byť bude zaznamenáno. Anomie - stav, kdy přestávají platit pravidla. Mnoho různých důvodů, proč zneužít.
- Jak pacient dá aktuální souhlas? Otisk prstu? Čipová karta?
- Čipová občanka! Proces na roky (1 mil. ročně).
- Proč e-recepty povinné????? Naplnit databázi - směšné. Cenu má aktuální informace, která se mění.

Neexistující infrastruktura

- E-recepty jsou koncovou aplikací. Malou částí elektronizace.
- Nejsou funkční registry. Lékaře ověřuje ČLK jako svoji dobrou vůli a za svoje. Stát neplatí ani korunu. RČ versus identifikátor komory (rozhodnutí ÚOOÚ).
- Osobní certifikáty (bezpečnost?!?). Pár zfalšovaných receptů versus tisíce certifikátů v neznámých rukách.
- Elektronizace státní správy. Elektronické občanky. Viz Estonsko.
- Kvalita připojení. LTE není všude.
- Výpadky bez okamžité informace. SÚKL na tom pracuje. Týká se úložiště. Co poskytovatelé připojení?
Výpadek ADSL/VDSL připojení velkého operátora několik dní. Bez informace na FB či webu. Cvičení s routerem (restart, znovu nastavení...). Bez IT pomoci. Až telefon na info linku.

SAMOZŘEJMĚ! NAHRADNÍ SPOJENÍ
S LÉKAŘNAMI PRO PŘÍPAD VÝPADKU
INTERNETU BUDE MINISTERSTVO
DISTRIBUOVAT V NEJBLIŽŠÍCH DNECH!

SVOU PRÁCI ZVLA'DÁME S VYPĚTÍM VŠECH
SIL. ALE KDYBY NA'M NEPOMAĚALA
VÝPOČETNÍ TECHNIKA, TAK BYCHOM JI ZVLA'DALI
I BEZ VYPĚTÍ VŠECH SIL!

Současný stav

- Neexistující infrastruktura limituje e-health a jeho funkce.
- Vznikají aplikace s problémy. Uživatelsky nepřátelské vůči lékařům.
- Benefity minimální. Množství problémů, které zdržují a berou chuť ke spolupráci. Minimální podpora.
- Místo diskuse a nepovinnosti brutální síla, která vede k protitlaku.
- Funkční části e-healthu vznikají mimo stát. Např. ePACS a e-Zpráva.
- Personální krize, neúnosná byrokracie.
- E-recepty neřeší, ale zhoršují.

PACIENT NA ŠESTCE ASI KOLABUJE!
TAK AŽ CHVÍLI POČKA! NA'M KOLABUJE CELÝ SYSTÉM!!!

Ideální stav

- **Fungující infrastruktura - registry, připojení, čipové občanky, komunikace...**
- **Podpora ze strany státu - připojení, čtečky...**
- **Benefity - úspora času, více peněz, sdílení informací, více informací...**
- **Nepovinnost pro pacienta, respektive aktivní souhlas...**
- **Pro lékaře svoboda respektovat přání pacienta...**
- **Analogová praxe, respekt vůči starším lékařům...**
- **System sdílení informací umístěných na počítačích ZZ, žádné centrální úložiště...**

Dejte nám, prosím,
důvod proč
elektronizaci
podporovat...

Děkuji za
pozornost

1150100 / V **JESTE NORMA'LNÍ**

Kód zdravotní pojišťovny ~~eAP~~	RECEPT Série CR 1009452	Pořadové číslo			
Příjmení a jméno ZDRAVOTNICTVÍ		Datum narození			
Identifikační číslo (číslo pojištěnce)		f.			
Bydliště (adresa) ČR					
Popl.	Diagnóza*)	Sk.	Kód	Započ.dopl.	Úhrada
☒ Rp	NEBLBNÍ !				
	D.S. 3x1				
Popl.	Diagnóza*)	Sk.	Kód	Započ.dopl.	Úhrada
☐ Rp					
Dne: 4.9.2017	razítko poskytovatele jmenovka, podpis a telefon lékaře		Připravil: MUDr. Alena KUŠKOVÁ praktický lékař pro dospělé Zenklova 39, PRAHA 6 Tel.: 684 30 02		

*Vypňuje se povinně v případě zvýšené úměry bez dat vystavení, razítka směr, zařízení, jmenovky a podpisu lékaře recept neplatí.